

[Duetoft]

holdes, synes hr. Riishøj at vi virkelig skal slå til og ikke have noget med de pågældende at gøre, for alting er ændret.

Jeg ved godt, at hr. Riishøj ikke ved det, men så skal jeg gøre hr. Riishøj opmærksom på, at der faktisk er demokrati i Sydafrika, at der faktisk er demokrati i den hvide gruppe i Sydafrika. Det betyder, at hvis regeringen kommer i mindretal i det hvide parlament, kan reformprocessen ikke fortsætte. Så standser den, og så kommer de ultrareaktionære kræfter til magten, og så stopper det hele, og så sætter man hårdt mod hårdt.

Hr. Riishøj, det er et politisk system, der bygger på ganske almindelig parlamentarisme for den del af befolkningen, der i dag har noget at skulle have sagt, og det er min påstand, at hr. Riishøj støtter de yderstes, de mest støttende for apartheids spil. Hvis de Klerks reformer ikke bliver anerkendt i omverdenen, så betyder det, at det konservative parti vælter frem, og så bliver der ikke flere reformer i det sydafrikanske parlament, og så kan hr. Riishøj stå og flagre med sine faner i København. Det vil være synd for den sorte befolkning, der så går glip af reformerne i Sydafrika.

Igen, hr. Riishøj, jeg ønsker ikke sanktioner mod Sovjet, men jeg ønsker sanktionerne over for Sydafrika fjernet, og der er altså en monopolsituation i den føderale forfatning i Sovjetunionen, som hr. Riishøj ikke vurderer som så voldsom, at vi pludselig skal til at indføre alt muligt mod det. Det er dér, jeg tillader mig at sige, at der er en tyk dobbeltmoral.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Hr. Riishøj har ordet for en kort bemærkning, og det må nok være den sidste i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Jeg skal blot nævne, at jeg vurderer altså situationen i Sovjetunionen anderledes end hr. Duetoft, og jeg mener, at demokratiseringsprocessen i Sovjetunionen er længere fremme, end den er i Sydafrika. Sådan er det ganske enkelt, og vi kan ikke diskutere det nærmere her.

Til gengæld skal jeg lige tilføje, at mig bekendt er hr. Duetoft ikke gået ind for at ophæve Cocomreglerne over for Sovjetunionen. Der er stadig væk tusinder af varer inden for det, man

kalder teknologi, man ikke må sælge til Sovjetunionen. Alle restriktionerne over for Sydafrika vil hr. Duetoft ophæve. Der er altså en forskel, men mig bekendt har hr. Duetoft ikke den opfattelse.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Hr. Duetoft får om lidt lejlighed til at få ordet som ordfører.

Annette Just (FP):

Jeg vil godt starte med at besvare nogle af de spørgsmål, der er blevet stillet, for jeg syntes ikke, der var nogen grund til, at vi blev ved med de korte bemærkninger.

Til hr. Ole Espersen: Det er korrekt, at ikke alle har stemmeret i Sydafrika. Det er der såmænd ikke nogen der har sagt at de har på nuværende tidspunkt. Men det gælder også en utrolig masse af Lomélandene, hvor et stort flertal i Folketinget undtagen vi lige har sagt: Jamen fy, skal vi støtte. De har altså heller ikke fri stemmeret. De kan ikke selv vælge, hvem de vil stemme på.

Sydafrika adskiller sig fra de andre lande på et ganske væsentligt område. De har ikke blot nedsat et udvalg, men de arbejder meget kraftigt på at lave en ny forfatning for Sydafrika.

Jeg var så heldig, at jeg sammen med flere fra dette Ting i går aftes var sammen med en af de professorer, der sidder med i disse forhandlinger, og hørte ham fortælle, at det væsentligste, der skal være i den nye grundlov for Sydafrika, og det, de diskuterer mest intenst på nuværende tidspunkt, er, at der skal være lige ret for alle født i Sydafrika. Der skal være lige respekt for alle mennesker i Sydafrika. De skal have samme menneskelige værdi i Sydafrika.

Når jeg siger det på den måde, er det selvfølgelig – det kan man næsten høre – en direkte oversættelse af det, der er blevet sagt. Der skal være lige stemmemulighed, alle skal have lov til at stemme på det parti, de ønsker, uanset hudfarve. Men for at komme så langt var de nødt til at fjerne apartheidlovene.

Der er ikke nogen i dette Ting, der er i tvivl om, hvad jeg mener, når jeg siger, at de ønsker at fjerne apartheidlovene. Jeg tror, vi alle sammen har fået forskellige forklaringer – vi har ikke blot haft dem som bilag ved udvalgsbehandlingen – på, hvilke virkninger ophævelsen af disse apartheidlove vil få, hvor man må bo,